

L'origen català de Fabiola

El casament de Fabiola i Balduí va ser un conte de fades que va amenitzar l'inici de la dècada dels seixanta. Va ser aleshores quan Armand de Fluvià va publicar la genealogia que permetia conèixer l'ascendència catalana de la que seria la reina dels belgues.

Els orígens de la reina Fabiola es troben a Sant Vicenç de Montalt (el Maresme), abans Sant Vicenç de Llaveneres, on encara hi ha la casa pairal. Vicent Mora, nét de Josep Mora i Rosa Rosell, és el primer que abandona el seu poble i es trasllada a Barcelona, on es casa l'any 1815, a Santa Maria del Mar, amb Rosa Riera. Aquest casament és el que anys després donà el rang aristocràtic als Mora i segurament molts de les seves influències i poder econòmic. Rosa Riera era germana de Tomàs-Felip Riera i Rosés, important financer català, que va rebre el títol de marquès de Casa Riera l'any 1838. En morir aquest l'any 1881 a París, sense descendència, el títol va passar a Alejandro Mora, el seu nebot, que també va viure a París. Alejandro Mora, va ser el primer de la família Mora que va destacar per tenir un comportament ostensiblement aristocràtic. Conegut mecenes, va fer famosa la seva residència a París, al carrer de Berry, per les freqüents festes que celebrava. Al seu rang de segon marquès de Casa Riera va afegir el collar de l'ordre de Carles

II, que li va concedir Alfons XIII l'any 1915. La seva mare, que havia quedat viuda, va aportar un altre títol a la família, el de comtes de Mora, atorgat pel papa Lleó XIII.

Alejandro Mora també morí sense descendència, la qual cosa va fer que el títol passés al seu nebot Alejandro, tercer marquès de Casa Riera. Però morir sense descendència no només ha marcat la vida de Fabiola, sinó que és una constant en el seu arbre genealògic. És aquesta constant biogràfica la que fa que el títol de Marquès de Riera passi al pare de Fabiola, Gonzalo Mora, ja que el tercer marquès de Casa Riera mor també sense tenir fills.

Però, a banda de la seva procedència catalana, els Mora, marquesos de Casa Riera, han estat vinculats a Catalunya per diferents raons. La més anecdòtica seria que justament va ser a la Costa Brava on Fa-

biola i Balduí van donar cos al seu festeig. Un festeig que va ser facilitat per la coneixença que tenien ambdues famílies amb el conegut oftalmòleg Arruga. Però una relació més constant va ser propiciada per les seves propietats a Santes Creus, terme municipal d'Aiguamúrcia, possiblement terres provinents també dels Riera. Els marquesos van accedir a les propietats de Santes Creus després de la desamortització de Medizábal el 1836 i 1837. Les influències

Santes Creus ha estat el germà de Fabiola, el polèmic Jaime Mora de Aragón. La llegenda local explica que cap als anys 40 va ser desterrat o apartat a Santes Creus per ser l'ovella negra de la família. La gent del poble conta que el marquès duia una vida força dissipada tot i no disposar de gaires recursos. Les llegendes sobre Jaime Mora són diverses i sucoses. Expliquen, per exemple, que amb la seva colla d'amics va pujar un piano al campanar de Santes Creus o que va portar un ruc a l'habitació d'uns amics seus en la seva nit de noces. En aquesta època Jaime Mora va fer de secretari del doctor Serramallera, al qual acompanyava a fer visites amb una moto Norton. En les seves visites a Santes Creus era fàcil veure'l acompanyat de l'actual comte d'Alba, Javier Aguirre. Però els nous aires reals van fer desaparèixer Jaime Mora de Santes Creus. Marbella era una destinació millor.

Però quan els aires de Marbella van començar a posar-se hostils, Jaime Mora va tornar a Santes Creus amb aires salvadors. La seva intenció era instal·lar-se a la casa pairal de la família, al costat mateix del monestir. La gent de tota la comarca recorda aquella visita perquè el marquès va anunciar grans projectes per al poble. Jaime Mora pretenia fer de Santes Creus el centre de la *jet* de les comarques tarraconines i de més enllà. Per això

tenia previst construir-hi un restaurant i un hotel de cinc estrelles. Es queixava, aleshores, que la Generalitat havia promogut més Poblet que Santes Creus i que ell s'encarregaria de posar fi a aquella discriminació. Entre altres coses va anunciar la visita del multimilionari Kashoggi, una visita que mai no es va produir. De l'hotel i del restaurant no se n'ha sabut res més.

La visita de l'any 1987 va ser, sobretot, un tribut a la seva pròpia nostàlgia, perquè poc després, el 1989, la casa pairal va ser venuda i poc després també el celler, una peça gòtica que formava part del conjunt del monestir, va ser adquirit per la Generalitat pel preu oficial d'onze milions de pessetes. D'aquesta visita, la gent de l'Alt Camp en recorda les grans paraules i les propines en bitllets verds que va deixar en més d'un cafè de Valls.

Xènia Bussé

El casament de Balduí i Fabiola va recordar l'ascendència catalana de la reina dels belgues.

ARXIU

que tenia aquesta família a Madrid van fer fàcil l'accés a aquestes terres. En total van arribar a tenir sis cases, inclosa la seva casa pairal, i un total de 355 hectàrees, de les quals 258 eren de cultiu i la resta era bosc. Mentre van ser seves les terres, els parcels havien de lliurar als amos la meitat de la collita.

Actualment, gairebé totes aquestes pertinences han estat venudes. Entre els anys 1986 i 1987 es van vendre cinc cases, les que estaven ubicades a la plaça de Sant Bernat, la plaça de Santa Lúcia i el carrer de Pere el Gran. Totes van ser comprades pels qui les tenien arrendades. Els terrenys, coneguts com Finca Riera, es van vendre en parts a les 52 famílies de parcels que els havien treballats des de sempre. Pel que fa a la casa pairal, es va vendre el 1989 a la família Sandoval.

De tota la família, qui més ha freqüentat